

BONUS PASTOR

Thet år/

En kort och censfalligh

Utläggningh öfwer thet

S. E. V. A. N. G. E. L. I. U. M

på

Söndagen Misericor-

dias, Om then Godha Heerden/och

thes godha rättssinniga Fäär/

hällen

I Wiborgz Doomskrickio / på innewarandhe år /

och sedermera / efter många åstundan / under thet

Högghärdiga Facultatis Theologicae, wijsdy. thet

Nampnkunnige och wijsdeberömelige

Konglige Universitetet i Upsala

la/ censur, och Trycket

gifwen

Åff

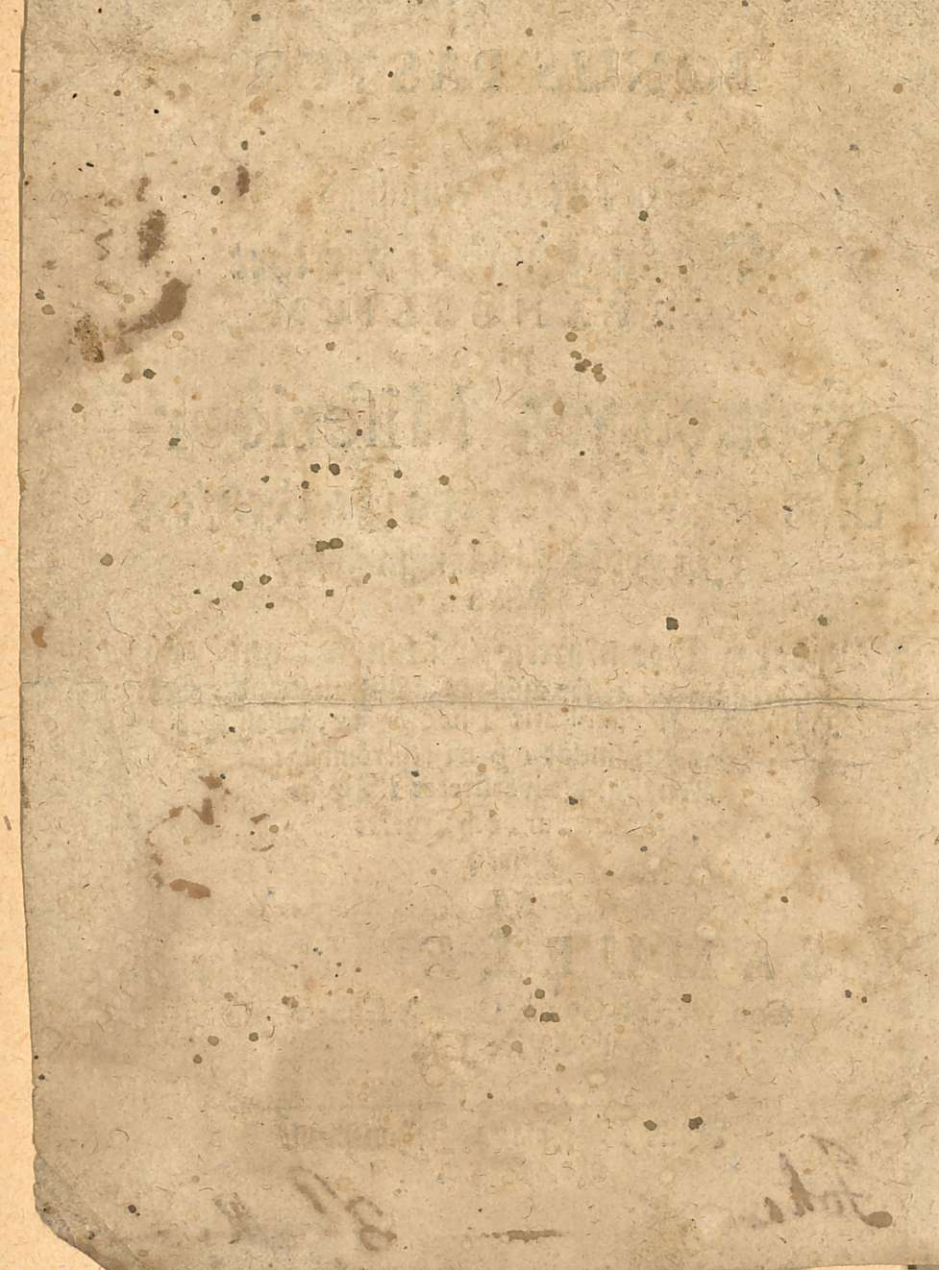
S A M U E L E Reuter

Con. W. Not. Gymn. Cant. & Anno elapso

ibid. Vice-Past.

Tryckt i Upsala / af Johan Pauli
år / 1658.

1942
69

Den Frome Läsaren monde thetta / till äfwen
 tyrs / något sällsynt förefalla / huruledes man/
 öfwer itt ordinarium Söndagz Evangelium,
 är Kommen / detta sitt eenfalliga concept, vnder Högs
 lärde Måns censur och Trycket at ställa låta / der doch
 så många högtförfarna och Lärde Måns Skriffter och
 Postiller, eenfannerligen öfwer the ordinaria åhrliga
 Söndagz Evangelia, öfwerflödeligen / Gudi loff / äro til
 finnandes i vårt K. Sädernes Land / och altså detta rin-
 ga / såsom itt onödigt / och otidigt / motte honom förekom-
 ma ; Thersföre är wettandes / att såsom iagh moste känna
 och bekänna / migh wara en ibland the ringaste Ordsens
 Zienare : Så hafwer iagh och detta icke företagit migh
 aff någon ostentation , eller förmåtenheet och annat
 slijte (hwilket ware långt ifrån migh) Bthan särdeles
 här till förorsakat worden (blifwandes wiidh dispositio-
 nen , orden och formalierne som Predikan i hastigheet
 medh pännan fattat / och förledne Söndagz af Predikes-
 stolen offentligen se. lumen uis) us thet såsom bethi Ziteo-
 len tilförenne omrördt är. Förmodar förhensskuld den
 rättssinnige Läsaren uttyder detta till thet bästa / och aff
 fårleek til Gudz Ord / och then ädla Sanningen / migh
 emoot alla illwiljande / här bthinnan / gunsteligen defen-
 derar och försvarar. Hwilken iagh then Aldrahögste
 Gudi till sielfbegärligt tillstånd altidh troligen besals
 ler. Datum Wisborgh then 30. Aprilis Åhr 1658.

Tibi additissimus

SAMUEL Reuter.

Misericordias Domini in æternum cantabo,
 Jagh will siunga om H. Erans Nåde ewinnerliga /
 och hans Sanningh förkunna medh minom Munn ifrå Slächte
 till Slächte: Så intonerar och begynner then Konungz-
 lige Prophten David sijn 89. Psalm. Och äfwen ther
 aff hafwer thenne Söndagen sitt namn bekommit /
 at han Dominica Misericordias, thet är / Barmhertig-
 heets Söndagh / kallat warder / emedan fordom then
 Latinske Kyrcian medh äfwanbemelte frögde språket /
 sijn Gudztienst på thenna daghen intonerat och begynt
 hafwer / och ther widh / icke allenast i Gemeen / then
 herliga och rijke Påska Skatten / hwilken of Christus
 Iesus / genom sijn segerfulla Bpståndelse / förwerf-
 wat; Vthan och förnembliqast och eenfannerligen /
 hans stoora Heerda Trooheet och Kärleet emot of / sigh på-
 mint och erindrat hafwer: Then han medh ganska tenk-
 wärdiga Ord t dagsens H. Evangelio bthmälur och
 beskriwer / ther han jagger: Jagh är then godhe Heerden /
 en godh Heerde låter sitt Lijff för Fååren. Och åter: Jagh är
 then gode Heerden / och kenne the mina / och låter mitt Lijff för
 Fååren etc. Så at om wij än i thenna dagh och stund
 wete och kunne thetta tilböriligen betrachta / hafwe wij
 samnerligen högst orsaak äfwen så begynna thenna wår
 Gudztienst medh then H. David och säja: Misericor-
 dias Domini &c. Jagh will siunga om Herrans Nåde ewin-
 nerliga / och hans Sanning förkunna medh minom munn ifrå
 Slächte till Slächte. Hwilket at och wij / medh thenne
 wår Gudztienst / på thenne stundenne Gudi behagelis-
 gen göra kunde: Så bidiom i förstonne om thes
 H. Ans

H. Andes bistånd och vplysning ther vthinnan / hvar
i sin stadh troligen sätandes: D Gadh er vår som etc.

Evang. Joh. 10.

Jhen tÿdhen / sadhe **J**esus
til **J**udarna: **J**agh är then
godhe **H**eerden. **E**n godh **H**eerde
låter sitt **L**ÿf för **F**åren. **W**en then
som leghder är / och ick är **H**eerden /
hwilkom **F**åren ick tilhåra / seer
Wlfwen komma / och öfwer gifwer
Fåren och flyyr / och **W**lfwen bort-
rycker och förskingtar **F**åren / etc.

PARTES DUÆ:

I. Hwadh såsom / effter then **S**wersta **H**eerdens
Christi **E**xempel, en rätt sinnigh / godh och vbyggians
de **H**eerdes / i een **C**hristeligh **F**örsamling / **P**licht /
Egenskaper och kånnetekn äro och wara skole.

L
Officium
boni Pa-
storis.

II. Hwadh såsom rätt sinnige **C**hristi **F**åras / der
emoot igen / rätta och nödwändigga egenskaper och kån-
netekn äro / &c.

II.
Debitum
Bonu Au-
ditoris.

Thet Förra Stycket.

Om then Godha Heerden.

Lifsället som gafs vår Käre Frelfare Christo thetta
vpläfna Evangelium Judemen at framställa / war the
Skriffelärdas och Phariseers falska lära / hwar igenom
the förförde then arma gemena hopen stänneliga / gifwandes sigh
vth för goda Heerदार och Lärare i Gud; Församling / och woro
doch icke annat än blinda och blindas ledare / Matth. 15. 14.

Hwarföre på thet at then arma i så måtto förförda Gemena
Mannen hade i tijdh kunnat tagha sigh till wara för them
och theras Surdegh / Mar. 8: 15. Thet är / theras be-
drägeliga Lära: Och der emot tgen lära rätt känna honom /
at han allena war then rätta Heerden och Läraren / ja Wä-
gen til thet ewiga Lifswet / Joh. 14: Så säger han: Sann-
nerliga säger tagh ideo: Jagh är Dören för Fären:
alle the som för migh komne äro / the äro Iustwar och
Röfware. Jagh är Dören / hwilken som ingår genom
migh / han skal blifwa saligh / såsom medh mera förmåles i
thetta samma Capitel för Textennes ordh / vppå hwilka orden
enteliga och thesse i Texten sija / mer Christus han säger:
Jagh är then goda Heerden. Hwilket til at erhålla och
bewijja han framställer wijdare i denna Texten 3. starka skäl
och argument:

Christus
bonus Pa-
stor.

Quod de-
monstrat
ejus.

I.
Charitas
in Redi-
mendo.

I. är / Hans stora Kärleek i återlösandet /
Om Hwilket han säger i Texten / at han låter sitt Lif för
Fären. Thet han och sanferdeligen haswer glordt / såsom hela
then H. Skriffte nogsampt witne bär / och Gud; Församling
på thesse framfarne åhrs tijder hörde haswer. Hwilket är ite
klart och oryggeligt Bewijs / at han wissertligen then rätta Heer-
den är / Ty ingen haswer någon tijdh större kärleek / än
at en låter sitt Lif för sina wänner / Joh. 15. 13.

Och på thet thetta hans sasta argument thesse mera lysa
måtte / som Logici tala: Contraria juxta se posita clarius e-
luces.

lucefcunt: Så framftäller han och frax ther emot the Leego-
 Heerdars / thet är the Falſka och Droigna Lärares kånneretkn
 egenſkap och förhållande emot ſina / heller Chriſti Gäär / ſäija-
 des: Men then ſom leegder är / och icke är Heerden /
 hwilkom Gären icke tillhöra / ſeer Blſwen komma /
 och öſwergifwer Gären och flyyr / och Blſwen bort-
 rycker och förſtingrar Gären. The Falſke och Droig-
 na Lärare (will Herren Chriſtus ſäija) emedan Gären höra
 them icke medh rätta til / Så låta the ſigh icke heller medh
 alſwar om them wårda: Dthan / wtht nödh och Förſöjſelsens
 eljdh / tagha til flychten / öſwergifwa ſina Gäär och Förſam-
 blingar lembnandes them Blſwarna / thet är / Falſka Lärare /
 Gährligheten eller Dieſwulen / til bytes / och äro ſå blinda
 Wåchtare och Stalckar / Eſa. 56: 10. och ſåſom Kåſ-
 war i öknenne the ther trådha icke fram för gapet / och
 göra ſigh icke til en Muur omkringh Israels Huus /
 Ezech. 13: 4.

Mercena-
 tius è con-
 rra.

deſerit o-
 ves fugi-
 endo.

2. Argument Chriſtus här framftäller at bewiſſa ſigh wara
 then godha Heerden / är: Hans godha wållwilligheet wthi Benevo-
 kånnannde / ther om ſåcker han. Gårh är then godha Heerde lentia in
 den och kånner miñ Gäär. Thet är icke itt flätt och ge- Agnoſce-
 meent kånnannde / ſåſom wij Meniſtiker kånna hwar andra af do,
 Anſichtet / Rampnet / Tallet och Athåſworne etc. eller ſom H e r e
 x e r elieſt kånner the fåſängelige Mån / och theraſ
 odygder / Job. 11: 11. Dthan Chriſtus han, talar här om
 itt ſynnerligit kånnannde / ſom tilliſka fatter wthi ſigh / Gudz
 Kårleek / Nådhe / Huldheet / Beſkydd och Beſkårm /
 theſöre ſätter han och här fraxt thetta til: Såſom Fadhren
 kånner migh / och iagh kånner Fadhren. Andoch ingen
 Meniſtkia begriipa eller wthſäija kan / huruledes wthi then Gu-
 domlige wareſſen: Fadhren Sonen / och Sonen Fadhren kån-
 ner; Lijtwål är ingen twiſwel / at ſådan kånnannde ſtår i kårleken /
 ſem Fadhren til Sonen / och Sonen til Fadhren haſwer. Wil
 förtheu-

förthen skuld vår käre Frelsare Christus här medh så mycket sä-
lja: Wijna trogna Sår är o migh så käre / som iagh minom
Himmelste Fadher är / och thet är min lust at iagh them
gott gör / Jer. 32: 41.

3.
Sedulitas
in Augen-
do.

3 År hans stoorå Flit vthi Sårabördens Sörskans
de / ther om säger han eneliga: Iagh hafwer och annor
Sår / som icke är af thetta Sårabuset / them moſte
iagh och dragha här til / och the skola höra mina röst /
och thet skal vara itt Sårabus och en Heerde. Medh
the andra Sår en förståås / Hedningarna / hwilka then tiden
icke än hörde til then Judeska Kyrkios Sårabus / vthan
wore vthan Israels Borgerſkap / och fremmande ifrå
Löffsens Testamente / Eph. 2: 12. Men then godhe Heer-
den Christus han hafwer förmedelst sin Pijna och Dödh / aff
bådom gjorde itt och nederbrutte medelbalken. Eph. 2:
14. Så at nu mehra är ingen åtskilnat / ty här är ingen
Jude eller Greek / ingen Dienare / egen eller frij / in-
gen Man eller Qwinna / vthan alle är wij nu een i
Christo Jesu wår om HERA / Gal. 3: ult. Ach! att
wij så sante som ser wår och hysa wår Hedningar / men nu
hafwe / Gudi loff / then behagelige tiddhen och Saligs-
hetennes Dagh / 2. Cor. 6. thenna stoorå nåden erkenna
kunde / och skaffa medh fruchtan och båsuan at wij
Salige warda / Phil. 2: 12.

Loci com-
munes.

I. De Bo
no Pasto-
re Chri-
sto.

Mårc och fatta nu / Christen / här vthaff:

I. Thenna ganſta tröſteliga Låran: At Christus tin käre
Frelsare / han är sårſårdeligen allena then rätta och wår trog-
na Heerde:

Then of siina fattige Sår / och ålende Creatur / så höge
ålſtat hafwer / at han hafwer gifwit sig i döden för wåra skull /
ty ther på känne wij kärleken / at han hafwer låtit sitt
Lif för of / 1. Joh. 3: 16.

Then of arma Hedningar / vthaff ijdel Nåde / hafwer
vthi

II. Läär och märck här vthaf thetta: At såsom nu Christus han är then goda Heerden/ och vår rätta Siälars Bisckap. 1. Pet. 2: 25. Så vill han och / at alle hans vicarij och vnderheerdar / thet är / alla rättsinniga Christi Dienare och Lärare i then Christeliga Församlingen / efter hans exempel, så myckit Mennefligit och mögeligit / vara stole / Nemligen / Slijt och troligen södhe och föreståå Christi Fäär / och waga öfwer theras Siälur / såsom the thesfore honom rådenskap göra skola / Heb. 13: 17. Zy han hafwer i all ting lätit oss een effterdomelse / at wij skole trädha i hans footspår / 1. Pet. 2. 12.

Men vill nu en Person blifwa medh tijdhen / eller vara en rätt och rättstäckans Christi Dienare / och hans Församlingz vphyggiare och godha Heerde: Så fordras vthaf honom oundwikeligen besynnerligen Fyrhanda:

1. Så skal han pröfwas / icke allenast til Lärdom / Gåfwor och Skickelighet / vthan och til sitt förra lefwerne / at hafwa itt gott Namn och rycte: Zy först skola the försökias / och sedan skole the tiena / när ingen kan straffa them. 1. Tim. 3: 10. Såsom sägher och Syrach: Läär först sielf / förän tu andra lärer / cap. 18: 19.

Sant är thet / at ingen Wdunnsttu är til thetta Högwär-diga ämberet / så sticket och så beqwemlig som saken fordrade / Zy wij sbele i mång stycke alle / Jac. 3: 2. Doch finnes lijkwäl alletidh then ena sticketigare ther till / och mera begåfwat än then andra / så / at thet then ene / medh Guds hielp / kan vth-rätta / ther kommer then anda äffta icke til / ty gåfworna äro mångahanda / men Gudh är en / som alle wärckar i allom / delandes hwarion sitt som honom täckes. 1. Cor. 12: 4. 6. II.

Thefore är icke obilligt / at man vthi Prästewahl seer förnembligast oppå gåfwor och sticket gheet / och then obeqwemligare / för någon säfengh orsak och nness / th. andro / icke lätteligen föredraget (som / ty wärre / äffta skeer) emedan Siälens

II.
De Boni
Pastoris
Christi ve
ris vicarijs

Quos de
cet esse.

I.
Probatos.

nes wälsärd / som genom the Skickliga mehra beskräntes /
är Unicum necessarium, then goda delen / hwilken wij
medh Maria för all ting / vthwälia skole / Luc. 10: ult.

Man skal icke oberöndt i thetta Ständet sigh trängta / så-
som och icke heller the offickelige / och om hwilke ingen godh förhop-
ning är / vthan ärbstiltnad / i thetta Ständet at trädha / lätteligen
tillåta / som och offra skeer / bådhe vthaf them sielswa / som så o-
berändt / vthan någon gästwa och beqwemligheet / sigh vthi Lä-
roständet / köpa / betla och trängta / emot then wisse Eyrachs
rådth / som säger: Lätt tigh icke tyckta at tu äst godh nogh
ther til cap. 7: 5. Såsom och vthaf them som för Muthor
och wenskap / the odugliga ther til befordra och beskränta / twere
emot thet S. P. säger / 1. Tim. 5: 22. Lågg icke hastigt
händerna på någon. Vthan trogna Menniskior / som
dugelige äro til at lära andra. 2. Tim. 2: 2.

II.
Vocatos.

2. Will en Predikant wara eller blifwa en rätt och vpyg-
glande godh Heerde i en Församling / Så skal han (2.) om-
sticketigen hastwa een ordenteligh och rättmätigh Lagligh kallelse
ther til / som besynnerligen ståår: (1.) vthi ett ordentligt
Wahl: (2.) Vthi pröfwande / gott finnande och bejakande:
Dch så (3.) omsider vthi ordination och confirmation. Thetta
man heemskäller them Höglårdom at skärstodha.

När man vch een sådan Lagligh kallelse hastwer / så kan
man i allahanda wedertwärdigheet trösta på sitt Embete /
Syr. 10: 30. icke twiflandes / at then honom kallad hastwer / han
kan och skal och honom wäl förswara / och medh nödwändigha
gästwor vthstoffera och begästwa / til at göra en Evangelist
Predicares wärck / och at vthrätta sitt ämbete redelti-
ga. Tim. 4. 5. Ty af ofsielswa äro wij icke til något
beqwemligt / såsom af ofsielswa / vthan äro wij til nå-
got beqwemlige / så är thet of Gudi / hwilken of be-
qwemliga giordt hastwer / til at föra thes Nya Testas
mens ämbete. 2. Cor. 3: 6.

Men ther ihenna Laglige kallelsen luset är / vthan man
träng

trånger sigh in i itt ämbete för Gudt / Syr. 7: 4. och tager sigh sielf åhrona / Hebr. 5. Ther går thet præpostere / och fast annorlunda til. Zy hwilken icke går in genom dörena i Järabuuset / Ther är / hafwer icke een lagligh kallelse til Gudt Församling / vthan stiger annorstådes in / thet är / stämplar sigh genom andra medel ther in / han är en Tiuf och en Rofsware / sägher Christus sielf / Joh. 10: 1. Hwarföre klaghar Gudh öfwer sliska Heerdar / säijandes : Jagh sände intet Propheterna lijkwål lupo the / iagh talade intet medh them / lijkwål propheterade the. Och åter : Jagh hafwer intet sändt / och intet befalt them / och the ey heller thesse folcke nyttige äro / sägher HERREN / Jer. 23: 32.

Sådane Dnyttige Heerdar äro nu the som ofallade / trångia och insmngha sigh i Christi Järabuus : Antingen per Nominativum , i så måtto / at the icke känna sin swagheet / Men låra sigh tyckia något wara / såsom Thendas hoof sigh vp och storde sigh itt stort namn / at honom föll folck til / til 400 Mån / men komo / sampt medh honom / alle om intet / AÅ. 5: 36. Eller per Genitivum , genom giftermål / eller genom Födsforätt / öfwer förtiensten / såsom Esau sockade på sin Förstfödsforätt / men gawt och intet förstånd at hållan och förswaran / Gen. 27: 34. C. 25: 33.

Eller per Dativum , genom Muthor och gåswor / såsom Simon Troskarlen wille för penningar til Apostoliff ämbetes myndigheet. AÅ. 8: 29. Eller per Accusativum , i så måtto / at the andra hoos the Rechtige ofkyldeligen illa vrbsohra / sigh sielfwa ther medh thesse behageligare görandes / såsom Ziba lifmade för K. David , 2. Sam. 16: 1. Eller och per Ablativum , i så motto / at the stempla en annan ifrån siet ämbete / på thet the måtte komma sielfwa i stället igen / såsom Jason gjorde sinom Broder Oniæ. 2. Macc. 4: 8. 26.

Minste delen kommer til Christi Järabuus per Vocativum , genom råtmätigh lagligh kallelse. Therföre går thet

och offra medh them som thet gåår / Ty thet heter: **Qualis vocatio, talis successus**, Såsom kallelisen är / sågiffwer och Gudh gåfworna och wålsignelsen thet medh. Förty / huru skola the predika / vthan the wårda sende? Rom. 10: 15.

Thetta achtas intet / Gudi klagat! af många obetänckta Lärare / the thet ofallade / löpa / köpa / betla och trängta sigh i Christi Fårhiord / Monne så af åtrå och långtan til at winna thesse flera Siälars saligheet? Nej / ty om så wore / så skulle the wenta effter en lagligh kallelse / och låta Gudh rådhä / som alswarligen befordrar allas wålsård och Saligheet / känner hwadh hwar och een dogher at brukas til / ty han rans sakar hierta och niurar / Jer. 17. och seer alt thet i mens niskan är / Joh. 2. vthan många allenast för een slem winningh / 1. Tim. 3. 9. Ty hwadh gör icke then ledhe åhregtrigheten / och Girugheten / som är een roth til alt onde / och kommer mången til dårachtigh och skadeligh begårrelse / 1. Tim. 6. Men omsijder illa belöner / Ty emedan theras Buuf är / i så mätto / theras Gudh / så skal och theras åhra til skam warda / och theras ånda är förtapa pelse / Phil. 3: 19.

III.
Vigiles.

III. Wil en Lärare och Predikant vara en rätt och godh Heerde i Christi Församlingh / Så skal han vara stitigh / trogen / allswar- och achtsam i sitt åmbete / som Gudz Ande them förmanar / Så hafwer nu acht på Idher / och på allan Hiorden / i hwilkom then H. Anda hafwer Edher satt til Biskopar / at regera Gudz Församling / hwilka han hafwer förwerfwat medh sitt Blodh. Act. 20. En Predikant han skal allestidh wål inbilla sigh thet / och komma ihogh / at han är en Heerde / icke öfwer Koo och Soo / vthan öfwer Christi Hiord / thet intet anseende til personen gæller / vthan then ringaste Bonde och Berlare är H. Eranom Gudhi åfwen så låår / och åfta Lärare ån the som i stoor åhro sittia i werlden / eller Gudz och Penningar hafwa til öfwerflöd: Therefore skole

skole the på thet troligaste sigh om alla sina Går wårva Läta
Gödder Christi Hiord / och hafwer acht på honom (säger
Ap. Petrus) icke nödigt / vthan siefwilliandes / icke för
nem winning skull / vthan af een godh wilja / 1. Pet. 5: 2.
The består nu måst thet vthan / at han (effter Christi ex-
empel här) kanner sina Går / thet är / at han weet lempa
sigh och sin Lärdom effter sina Åhörars tilstånd / weet hwilke
Tröst / hwilke Straff / och hwilke Vprättelse behöfwa och så-
som han besinnar / bäär fram af sin Gatebuur bådhe nytte
och gammalt / Matth. 13: 52.

The Eensalligha skal han vnderätta / huruledes the
Rätt Troo / Gudeligen Leswa / och omsider Saligen döo
kunna / och thet medh eensalliga och vthydelige Ord / såsom
man medh barn talar / hwilken man gifwer midlet drica
la / och icke krafftigh maat / 1. Cor. 3: 2. The Christe-
ga Religionen och Troon / skal han medh Guds Ord / och thet
H. Strift emot alla lättare / försähta / förswara / och öfwers
winna them som thet emot sätta / Tit. 1: 9. The öfwers
dådiga Syndare skal han förmana / och straffa medh
fult allswar / Tit. 2: 12. ut the worde i thyom omwanda / och
besinna sigh ifrå Dieswulsens snaro / af hwilkom the
fångna äro effter hans wilja / 2. Tim. 2: ult. och in-
tet fruchta sigh / huru the döma honom / eller försähta
sigh för thetas trugh : Vthan sätta them Guds Ord /
ehwadh the hört eller låtat. Ezech. 2: 6. The Boorsär-
dige Syndare skal han vprätta igen medh sachtmodigheet / at
the icke förtwifla / vthan stadeligen troo / vt the i Christo haswa
förlofning. genom hans Blodh / Nembliga / Synder-
nas förlåtelse / Col. 1: 14.

Til alt sådant / och annat mehra i ämbetet / behöfwes
grund och förstånd / allswar och trooheet / modh och krafft :
hwilke icke finnas wuxna i hvars mans Drtegård :

Th thet finnes äffra Legho-herdar i Christi Fårastord / Mercena-
reer rij sunt :

non solum
Haeretici.

Sed etiam

1.
Avari.

thet är / Drogha Lärare / som see måst på Intompsten och
minst på Embetet. Sådane äro nu icke allenest / Rättare och Sal-
sta Lärare / som här the Phariseer woro / Hwilla komma i
Färdkläder / men inwärtens äro the glupande Blswar/
Matth. 7. Vehan Legohærdar äro och så Innom och vtht
Gudz Församling / såsom och sigh för rätta Lärare hålla / Som
dhre. 1. Girtighbukar som trängta och stämpa sigh i förnemliga
Färdtord / allenast för stort anseende / och stor intompst / och
sötia så effter sitt eget / och icke thet Christo Jesu tilhö-
rer. Phil. 2: 21. Dswer hwille Gudh slagar / Ela. 56: 11.
Stj / Heerdarna see hwar och en på sin wägh / hwar
och en Girugas för sigh i sitt Stånd.

2. Försumelige Heerdar och latebukar / Tit. 1: 13.

2.
Ignavi.

The som vtht sitt Embete icke slitigt arbeta / läsa / studera / el-
ler bidia / taga nepligen Bock i handen förr än the stiga på
Predikostolen / trassa på något til samman aff alla wineclar hwad
the sinna. Hwar af skeer / at såsom the sitt kram insamlat haf-
wa / så deela the thet och vth igen / at äfta the icke sielswa / min-
dre andra / wera hwadh the framslarswat / och hwareff the be-
gynt eller lyctat hafwa / thet the doch / om the lade willian
widh / kunne äfta mycket gort vthi i Christi Försam-
ling / Men intompsten moße the doch hafwa lijka fullt. Sā-
dana ropar Gudh wec dswer / Ezech. 34: 3. säijandes :
Wec Israels Heerdom / hwilla föddha sigh sielswa /
skulle icke Heerdarna föddha Hiorden ? Men j åten thet
seta / och kläden idher med villene / och slachten thet gods
da / men Fären wille i intet föddha / etc. Item : Förs
bannat ware then som gör HEDrans wäret försumel-
gha / Jer. 48: 10.

3.
Parasiti.

3. Skrymptare / som skrympta medh Sanningen / och
willia icke vth thet medh / vehan smyga närmaße wägen fram /
och säija som Jerem. slagade i sin tidh / Thet står wäl til /
thet står wäl till / thet thet står doch icke wäl til / Jer.
8: 11. Icke rörandes ens om Synderna som gåå i swang / helst
hoos

hoos the Stodra och Wechelgha / fruchteandes för ogunsten och ac-
cidentia ther igenom förminskas. Sådana kallar Gudh
Blinde Wächtere / och tyfka Hundar / som icke straffa
kunna / Esa. 56: 10. Alle ihesse / och flere sljta / äro Legho-
Deerdar / Christi Fårabiord / oboteligen skadelige.

IV. Will en Predicant vara en rätt och godh Församblin-
gennes Herde / Så skal han föregåå sina Får / medh iet gott /
och så mycket menniskligte och mögelligt / ostraffeligte lefwer-
nes Exempel / Säsom Kristus sägher i thetta samma Joh.
10. cap. Att han går för sina Får / och Frären följa
honom effter : Ther om är igen gånfta högt angeläget / Ja /
så högt / at ther han än alt thet som förbemålt wäl hadhe vth-
rättat och igenomgåår / och icke något när / ther hoos sielswer
ther effter lefde / så skal han lithet / heller intet / vpbysgia i
Gudz Församblingh. Zy then som wäl lærer / och illa
lefwer / hwadh han medh then ena handen vpbigger / thet
riiswer han medh then andra nedher igen. Thersöte
förmanar Paulus: Vthi all tingh ställ tich sielf för en
efftersynn til goda gerningar / medh oförfalskat Lära-
dom / medh ährlicheet / medh hälsosam och ostraffeligh
ord : på thet han som emotståår / må blyas / intet onde
haswandes / thet han om os säija kan / Tit. 2: 7.
2. Tim: 2: 15.

Sant är thet / Predsterna kunna icke heller medh allo En-
gelrena vara / in fast andan wore willingh / så är doch
föttet swagt / Matth. 26: 41. Doch kunna och stola the
sielwäl wachta sigh / at minsto för stodra och oppnbara Syn-
der och laster / til exempel : at the icke äro / Afgudadyrkare /
Gudz Ordz och the h. Sacramenters Förachtare / Dråpare /
Hoortalar / Riiswar / Dfrare / Drinctare / etc. Gudh nå-
dhe och then arma Predicanten / som Åhörarne weta någor
sljkt synnerligt medh / han skal lithet eller intet fruchsam-
ligen vthi siet Embete vthräta. Zy hwadh är om hans Lä-
rande / Förmanande och Straffande / när man kan säija ho-

IV.
Exempla-
res.

nom i egon: Ja / Tu lærer andra / och lærer tigh icke
 fiels. Tu predikar: Man skal icke ståla / och tu stål.
 Tu säger / man skal icke göra hoor / och tu bedrifwer
 hoor. Tu singges widh Afgudert / och tu beröfwar
 Gudt thet honom tillhörer: Tu berömmar tigh af Lo-
 ghen / och wanedrar Gudh medh Lagsens öfwerträda-
 ning. Rom. 2: 21. Tu Skrymptare / tagh först bore
 bielckan / som i ditt ögha är / och see sedhan til huru tu
 kan och tagha grandet / som är i tins brodhers ögha.
 Luc. 6.

Thet Andra Stycket.

Oviculae
 Christi.
 I.
 Pastorem
 agnoscant

Om Christi rättfärdiga Fjäders Egenstaper / och Känne-
 tekt / hwilke wore wäl många / men wij märckte / för denne gån-
 gen / effter Textens anledningh / allenast twenne the förnemste:

I. Ar: at the Föla känna sin Heerde / der om säger här
 Christus: Jagh känner min Fädr / och min Fädr mig.
 Huru thå? Christum. stole wij icke allenest först och främst kän-
 na och bekenna för vår rädda Heerde / och enda Medlare till
 Saltgheten / In känna honom är en fulkomligh rättfär-
 digheet / och weta hans macht / är een rooth till ewigt Liff /
 Sap. 15: 3. Som han och siels säger: Thetta är ewinnerligte
 Liff / at the känna tigh allena sannan Gudh / och then tu
 sände hafwer Jesum Christum, Joh. 17: 3. Behan wij sto-
 le och (2) känna them som han / sådan sin kunskap at förkunna / i
 sit ställe / i sin Christeliga Färdhord / satt hafwer / Næmligen /
 alla rättfärdige Heerder och Lärare:

1. Om han är sinlaglige Stålaherde / så skal tu kenna och
 erkenna honom för Gudh Sendningebodh i Christi stadh /
 genom hwilken Gudh förmanar tigh / 2. Cor. 5. Tu skal
 känna honom för then ther wakar öfwer tjina Stål / sasom
 then thesöre räkenskap görg skal / Ebr. 13. Och för then
 een

een så sträng instruction och fullmæcht hafwer / at then honom
hörer / han hörer Christum sielf / och then honom förach-
tar / han förachtar Gudh sielf / Luc. 10. och then hos-
nom rör / han rör Gudz ögnasteen / Zach. 2: 8.

2. Om han troe- och redheligen-giör sitt ämbete / Så
skall tu känna honom ifrån en lego-Heerde / och weta älfka och
åbra honom. En the Präster som wäl förestå / skal man
hålla dubbel heder wårda / måst the som arbeta i Or-
det och Lärdomen. 1. Tim. 5: 17. Tu skal känna honom
så / at tu weet tijn tacksamheet emoot honom / som Paulus rå-
der: Kennen them som arbeta ibland idher / och stå
idher före i HERNANOM / och förmana idher. 1. Thef.
5: 13. på thet the må göra sitt Embete medh frögd/
och icke medh suckan / thet idher intet nyttigt wore /
Heb. 13: 17. En så hafwer Herren skickat / at the som
förkunna Evangelium skola och hafwa sin näring aff
Evangelio. 1. Cor. 9: 14. Thersöre / Then som vndera
wissat warder medh ordom / han deele alt gott medh
honom som honom vnderwissar. Gal. 6: 6. Och hwij icke?
En hafwe wij sådt idher thet andeligt är: synes idher
thet myctt wunn /
1. Cor. 9: 11. Ja / tu skal känna honom så / at tu erkänner thet
för een synnerligh stoor Gudz gåsna / at tu haat en godh Si-
laherde. Tackar honom thersöre / at han sänder ordet medh
stoor Evangelisters skara / Psalm. 68: 12. Såsom
och aktidh på thet högsta bestijtar tigh at hafwa en godh Heer-
de / bidandes Gudh han wille sända trogna arbetare i
sina sådh / Matth. 9: ult. En hwar thet en steer / så nappar
han wäl the godhe Heerda bort / then tu icke känna wille /
och bestinna hwadh tin freidh tillhörer / Luc. 19. Och tillä-
ter legheherdar komma i stället igen / them tu sedhan / medh tin
stadsa / wedertännas moeste. Förny thet är så Gudz rättwissa

hårbd at hwar medh hwar och en syndar/ thet medh
warder han och plågat / Sap. 11:17.

Thet skulle the obetencke / medh seende och hon blinde / och
medh hörande öron döfwa / och låta sigh til een warning och
rättelse sagdt wara / hwilke Predicambetet / och en Säl-
s. Heerde hålla såsom för necessario malo, thet nödwändigta onds-
som man söga gör medh / må doch ey aldeles wara förbhan /
och wända intet / hurudana Lärare the hafwa / anten the äro
dugelige eller odugelige anten the kunna någon Lärdom / Tröst
och Förmaning vthas them hafwa / eller och icke / och see äfta mera
på itt säsångt Lefamligt tingh / mehra på säsång wänstap /
frendstap etc. än på sijn och Sins fattiga Siäls wälfärd / om
Sådana Menniskior hafwer S. Paul propheterat säijandes :
Then tijdh skal komma / at the icke skola kunna lidha
helsosam Lärdom : Vthan skola effter sijne egna lustar
sambla sigh Lärare / 2. Tim. 4. 3.

Sådane obetencke och såkunnige Menniskior finnes än nu
(ty werre) i några Församlingar / som heller kan see / een
groof Syndare och misgjernings Mann / som ähre / Hoortar-
lar / Boolare och Dråpare etc. sigh til Predikant vthwälia / än
en ährlich Gudfruchtigh / Wällärd / alswarsam och redeligh
Prästman / som medh the dysder begäswat är / the Paulus for-
Ach! äro icke sådana Menniskior / i så mätte / wärre än oför-
nuffrige Creatur? Ty the oförnuffrige hafwa ingen siäl at för-
ta söre / ett heller kan man förnuffe aff them fördra / medan the
thet icke sät hafwa : Men Menniskan som hafwer een odöde-
ligen Siäl / och Förnuffe at at stilia emellan sijn wälfärd och
osfärd / ondt och gott / Deut. 30: 15. Och doch sitt förnufft så
skänneliga misbrutar / och om sin Siäl sigh icke / så mycitet
mögeligit / bekymbrar / hon är werre än the / och drager thet medh
förbannelsen öfwer sigh. Ty wee them som falla thet ons-
da gott / och thet godha ondt. Esa. 5: 20.

Ekan til ewigh blygd och neesa / är vptecknat i then H.
Skrift / huru såsom han / för Een grynwälling / bortfælde sijn
förstf. dslo rätt / Gen. 25. Men hwadh skal man om them
sätta

fälja / som således / som sagde är / för en annars feet. Soppa /
eller någon rimeligh befördring / töra sättia sin och mångas
färriga Siälar i loppet? O dårheet! O blindheet! at Men-
nistian så listet betrachtar och sköter om thet Ewigha/ och Stå-
lennes wälfärd / och äro såsom Håstar och Rular som ins
förstånd hafwa / hwilkom man moste lägga bett och bezel
i munnen. Psal. 32: 9. Käre betänct: Hwadh är thet
ät / at man / här i werlden / vthi skoor äro och i myndigheet
swastwar / såsom Haman? Ekth. 3. Hwadh är thet äth / at man
dagligen vthi kräseligheet och wällust lefwer / såsom then rijke
Fråkaren? Luc. 10. Hwadh är thet äth at man sanctar alla
Ristor / och Wisshws fulla / såsom then rika Kornbonden?
Luc. 12. om man icke alltijdh först och främst är wäl före-
sedd och försörgd å Stälennes wägnar? Ty all sådant är för-
gängeligit.

Wahrar een så listen tijdh/
Och hielper tij til ewigt Lijff.

All förgängeligh ting moste tagha een ända / och the som
ther medh vngåå / the förgåås och så medh Syr. 14.
Ach! Hwadh hielper ta Mennistione / om hon förwerse
war hela werldenna / och såår dock skadha til sin Stäl?
eller hwadh kan mennistian gifwa / thet hon kan igen-
lösa sitt lijff medh? Matth. 16: 26.

Hwadh är thet äth / at gåå til Kyrcian / om man thet
icke en godh Heerde hafwer / som the säkra Samweten kan rö-
ra? och the som synda straffa för allom / at andra skola och
fruchta sig? 1. Tim. 5: 20. The Bedröswade trösta / at
the kunna säija medh David: Herre / hadhe icke titt Ord
min tröst warit / så wore tagh förgången i mitt ålende /
Psal. 119: 29. Och the Boorsärdige igen vprätta / at the medh
Publicanen stå sig på sitt syndiga bröst / och gåå rättfärdiga-
de heem igen / Luc. 18. Ther om skole wij medh Maria först
och främst beymbrade wara / och thenna gode deelen / för all-
tingh vthora / hwilken of icke til Ewigh tijdh skal ifrå tagen
warda Luc. 10. ult.

H.
Vocem
ejus au-
diant.

II. **Ar**: At the skola höra sin Heerdes röst /
ther om sägher H. Christus: Och the skola höra min röst.
Sådan Heerde röst klingar och höres i Then Christeliga För-
samlingen / ther wår Swerste Heerde Christus sigh / ge-
nom sitt Ord och vnder Heerदार / höra låter / Ty thet heter:
Then idher hörer / han hörer migh / men then idher för-
achtar / han förachtar migh / men then migh förachtar /
han förachtar honom som migh sände hafwer / som
Christus sägher: Luc. 10: 16. Thersfore skal tu Christen medh
siije inställa tigh i Herrans Huus / och spisa wål öröna til at
höra / hwadh tin Heerde Christus af Predikstolen tigh säjja
låter / såsom Høswigmannen Cornelius sadhe til Apolt: Pe-
trum: Så äre wij nu alle här för Gudhi / til at höra
alt thet tigh af Gudi befalt är / Act. 10: 33. Ty en förs-
nuftigh Wrennistia lærer gerna Gudz Ord / och then som
Wijshetena hafwer tiär / han hörer gerna til Syr. 3: 31.
Then som är af Gudi han hörer Gudz Ord / sägher
Christus sielf / Joh. 8: 47.

Ta / ut rättsinnige Christi Fäär skal fins Heerdes röst
icke allenast höra / vthan och thet lydha / och ther effter göra /
Ty i ähren mina wänner / om i gøven hwadh tagh biu-
der idher / Joh. 15: 14. Medh blotta hörandet är intet
vehrättat. Ordens hörare finnes än wål / som vnder tiden
ställa sigh in vnder Predican til at höra / såsom Herodes,
then doch een Rådff och ogudachtigh Kompan war / hörde Jo-
hannem Doparen gerna / Mar. 6: 20. Men Ordens Göra-
re äro såå / som sigh effter fins Heerdes röst regulera, och / så
mycket mögeligte / låta then samma sin eendeste norm och rät-
tesnöre wara bådhe i Lärdom och Leswerne. Thersfore bedra-
ga / Gudh bette ! många sigh sielfwa ther medh / Jac.
1: 22. Så at thet Ordet the höra / och icke göra ther
effter / thet skal döma them på then ytterste daghen /
Joh. 12: 48.

Nu är / ibland annat / Christi Heerda röst: Hörer be-
tringh

Ertingh och troor Evangelio, Mar. 1: 14. Then som för-
then skuld itt rätt Christi Gäär wara will/ och blifwa i Christi
Gärahans / han moſte rättſinnigh Boor göra / ſom förors
ſakar mehra glädie i Himmelen öſwer en Syndare än
öſwer 99 rättfärdiga / Luc. 15: 20.

Christi beerdaröſt är: Itt nytt bodh gifwer lagh
loher / at / allken idher inbördes / ty ther af ſkal hwar
man ſänka / at i ähren mina lärjungar / Joh. 13: 34-
Theröre / Then ſom itt rätt Christi Gäär wara will/han ſkal
äſta ſin Näſta / 1. Joh. 4: 12. Icke medh ordom och
medh Tungone / behan medh gerningh och Sanning /
1. Joh. 3: 18. &c.

Så göra och leſwa i all ſtund
Vnne öf Gudh aff ſin miſkund/
Hans Ande hielpe öf ther til /
At göra hwadh han hafwa will!
Amen/ H E A R E J E S U / Amen!

A M E N.

מִי שֶׁבְּרַחֲמֵי הַשָּׁמַיִם
שָׂא אֶת־אָזְנוֹךָ אֵלַי וְשָׂא אֶת־עֵינֶיךָ
אֶת־בְּנֵי אֲדָמָה וְשָׂא אֶת־בְּנֵי אֲרָצְךָ

M. Andreas Aialinus Theol:
& Ling: orient: A.

Qui Sacras artes & Sacra recondita tractas,
Ut doceas cunctos ardua ad astra viam,
Macte animi tantum! mi Fautor semper amande,
Quo tandem studij præmia larga feras.

M. Petrus Laurentinus S.S. Theol:
Studiosus, Facult: Philosophicæ Adjun:
& Vice-Bibliothecarius..

IN DILECTIS REVERERE SACRU SACRIS MINISTRUM
CHRISTI; carus es ante DEUM.
sit, sac præstantibus ausis
non sapu